

Шкода Т.Н., к.е.н., доцент кафедри управління персоналом та економіки праці

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ І БІЗНЕСУ» АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Останнім часом проблема соціальної відповідальності держави та бізнесу перед суспільством значно посилилася. Відтак упровадження дисципліни «Соціальна відповідальність держави і бізнесу» у навчальну програму англомовної програми магістерського рівня є дуже своєчасним.

Ця дисципліна орієнтована на розвиток у студентів компетенцій, спрямованих на розуміння соціальної відповідальності держави та суб'єктів господарювання, а також на вміння застосовувати отримані знання в практичній діяльності.

Викладання дисципліни «Соціальна відповідальність держави і бізнесу» англійською мовою має ряд особливостей, які варто розділити на певні групи.

До першої групи належать активності, що пов'язані з підготовкою та проведенням лекційних занять. Зокрема, підготовка лекційного матеріалу цієї дисципліни вимагає донесення до студентів новаторського підходу до соціальної відповідальності, запропонованого кафедрою управління персоналом та економіки праці; використання багатого матеріалу англомовних наукових публікацій з проблем соціальної відповідальності; імплементації реальних практичних прикладів з соціально відповідальної діяльності держави та бізнесу; введення змістовних питань. Крім того, при перекладі тексту лекцій з української мови на англійську мову виникає потреба в узгодженні термінології, оскільки англомовні джерела з дисципліни часто використовують специфічні наукові категорії. Як наслідок, під час проведення лекцій викладач повинен пояснювати цю різницю, щоб уникнути плутанини. Наповнення лекційних презентацій реальними практичними прикладами вимагає використання посилань на джерела, куди студенти можуть зайти в разі потреби і ознайомитись із тим питанням, що їх зацікавило, більш детально. Введення змістовних питань дозволяє проводити лекцію в інтерактивному режимі та орієнтувати увагу студентів на найважливіших проблемах соціальної відповідальності держави та бізнесу.

Друга група особливостей викладання дисципліни «Соціальна відповідальність держави і бізнесу» англійською мовою включає в себе активності, спрямовані на контрольну перевірку знань студентів і практичне засвоєння ними теоретичного матеріалу. Залежно від теми проведення практичного заняття можуть використовуватися міні-лекції, які проводять студенти, кейс-метод, ділові ігри, тестування, термінологічні диктанти, дискусії, інсценізації тощо.

Проведення практичних занять з цієї дисципліни англійською мовою вимагає застосування практичних прикладів з реалізації соціальних програм та проектів в різних державах світу, провідних ТНК і відомих вітчизняних компаній. Так, наприклад, проведення дискусії у формі оксфордських дебатів щодо соціальної відповідальності країн-членів ЄС у контексті вирішення проблеми мігрантів з країн Близького Сходу вимагало від студентів ґрунтовного ознайомлення з цією проблемою за матеріалами сайтів відомих іноземних медійних корпорацій, таких як BBC, CNN, DW та ін., під час підготовки до практичного заняття. Оскільки англомовні групи як правило невеликі за кількістю студентів, то це дозволяє задіяти всіх при проведенні подібного заняття і використати широкий набір англомовної термінології.

Іншим цікавим прикладом проведення практичного заняття у формі інсценізації процесу проведення добору персоналу соціально-відповідального підприємства за темою «Соціальна відповідальність у сфері формування та розвитку персоналу». Студенти в цьому випадку розподіляються на кілька команд, кожна з яких відтворює певну ситуацію при доборі персоналу. Це дає можливість студентам не лише зрозуміти прикладний характер їхнього навчання, але й побачити практичну різницю між соціально-відповідальним і соціально-безвідповідальним добром працівників. Крім того, такий підхід дає можливість відпрацювати зі студентами відповідну термінологію англійської мови, яка поєднує аспекти соціальної відповідальності та добору персоналу.

До третьої групи особливостей викладання дисципліни «Соціальна відповідальність держави і бізнесу» англійською належать особливості, що пов'язані зі специфікою конкретної спеціальності. Наприклад, викладання цієї дисципліни англійською мовою для магістерської програми «Облік і аудит в управлінні підприємницькою діяльністю» вимагає ознайомлення студентів зі специфікою соціальної відповідальності бухгалтерів та аудиторів, а також — застосування спеціалізованої сучасної англомовної термінології під час лекційних та практичних занять.

Отже, викладання дисципліни «Соціальна відповідальність держави і бізнесу» англійською мовою відкриває широкі можливості професійного розвитку та самовдосконалення як для студентів, так і для викладачів. Процес підготовки до занять та їх безпосереднє проведення поглиб-

люють теоретичні знання з проблем соціальної відповідальності держави та бізнесу, дають можливість освоїти практичні навички з соціально-відповідальної діяльності, вдосконалити знання відповідної англomовної термінології за різними напрямками соціальної відповідальності.

Якушко Н.О., аспірант кафедри
управління освітою Національної академії
державного Управління при Президентові України

ЛІДЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підготовка компетентного та конкурентоспроможного спеціаліста у контексті європейських просторів є пунктом перетину інтересів соціуму, країни, навчального закладу. Ця ситуація стала проблемою на рівні держави та вимагає ефективного вирішення.

Дана тема широко висвітлювалась у працях таких зарубіжних дослідників, як Е. Берн, Х. Саймон, Ф. Фідлер, Дж. Хоманс, Х. Келлі, Ф. Фідлер, П. Херсі та ін. Дослідженню цієї проблеми присвятили праці і вітчизняні науковці С. Калашнікова, М. Логунова, В. Андрущенко, М. Кредісова, В. Батушан, І. Нинюк, П. Плошай, Н. Протасова, В. Олуйко, Ю. Молчанова, Л. Парашенко, П. Шляхтун, С. Телешун, Р. Войтович, М. Пірен, І. Надольний та ін.

Аналіз науково-теоретичних праць із означеної проблеми засвідчує їх приналежність до чотирьох контекстних секторів, а саме вивчається професійна підготовка бізнес-управлінців, державних службовців, керівників навчальних закладів і розвиток лідерського потенціалу управлінців [3].

Проте існує проблема в узагальненні теоретичних досліджень, а також обґрунтування та дослідження феномену лідерства в системі державного управління освітою [2].

Входження в Болонський процес потребує радикальної модернізації змісту освіти. Суттєвий поступ слід здійснити в напрямі демократизації та децентралізації системи освіти та професійної підготовки лідерів у системі управління освітою [1].

Реалізація управлінської діяльності в освіті пов'язана з необхідністю підвищення ефективності діяльності та вдосконалення системи підготовки лідерів-управлінців. У статті Ю. Молчанової наголошується на актуальності саме психологічної підготовки лідерів у напрямі оновлення, поглиблення, систематизації та прикладної спрямованості знань. Важливим елементами визначено підвищення психологічної компетенції, оволодіння навичками психологічної діагностики та корекції, без яких унеможливується виявлення, розв'язання та профілактика психолого-управлінських проблем. Одним із шляхів вирішення питання ефективної психологічної підготовки керівників у системі державного управління освітою – формулювання відповідних мети та завдань навчання, а також формування змісту навчання, який би адекватно відображав фундаментальні здобутки психологічної науки, її прикладні аспекти, поєднані з аналізом управлінсько-посадових функцій і ролей у системі управління освітою [4].

Формування та сприяння розвитку управлінської компетентності – одне з ключових завдань системи професійної підготовки державних службовців. Управлінська компетентність як результат набуття якостей (компетенцій), що забезпечують успішність і ефективність діяльності вищих державних чиновників, є складовою «корпоративної культури» державної служби та безпосередньо корпусу вищих державних службовців [3].

Водночас слід зазначити, що наявність компетенцій лідерства потрібно оцінювати лише після проходження державним службовцем відповідного навчання. Це дозволить розробити інструменти самооцінки для керівників з метою визначення їхніх потреб у навчанні та розвитку. Компетенції лідерства, необхідні для тієї чи іншої посади, мають бути частиною оголошення про заміщення вакантної посади роботи, що є частиною процесу добору людських ресурсів. Це дозволить потенційним кандидатам оцінити відповідність критеріям щодо досвіду роботи, а також потенціалу щодо лідерства. Очікується, що подібний підхід буде застосовуватися і до внутрішніх призначень на керівні посади, де компетенції лідерства будуть частиною процесу оцінки кандидатів на посади.

Таким чином, проблеми лідерства і керівництва є ключовими для досягнення ефективної роботи державної служби. Для реалізації ефективної роботи в органах виконавчої влади або місцевого самоврядування державний службовець повинен володіти певними рисами, виступати в ролі лідера.